

Årsplan

2026/2027

BLOMLI BARNEHAGE

Godkjent av SU i Blomli barnehage 11.06.2026

Innhold

Om barnehagen	3
Formål og innhold	4
Omsorg	5
Lek	6
Danning	7
Læring	8
Vennskap og fellesskap	9
Kommunikasjon og språk	10
Samarbeid	11
Foreldresamarbeid	11
Tilvenning	12
Eksternt samarbeid	13
Pedagogisk virksomhet	14
Planlegging, dokumentasjon og vurdering	14
Medvirkning	15
Tilrettelegging for barn som trenger ekstra hjelp og støtte	15
Samisk kultur i barnehagen	16
Digital praksis	16
Trafikksikker barnehage	17
Progresjonsplan for fagområdene	18
Kommunale satsingsområder	27
1. Trygt og godt barnehagemiljø:	27
2. Helsefremmende oppvekst – HOPP	29
Planleggingsdager	33
Sommerstengt barnehage	33
Referanseliste	34

Innledning

Årsplanen viser hvordan Blomli barnehage arbeider for å gi barna et trygt, omsorgsfullt og pedagogisk tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Planen er et arbeidsdokument for personalet, og skal samtidig gi foresatte, samarbeidsutvalg og andre samarbeidspartnere innblikk i barnehagens verdier, mål og pedagogiske praksis.

Barnehagen skal være en lærende organisasjon der personalet planlegger, vurderer og videreutvikler det pedagogiske arbeidet. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av hverdagen. Barndommen har egenverdi, og barna skal møtes med omsorg, respekt, lek, medvirkning og støtte til allsidig utvikling.

Barnehagens samfunnsmandat er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning i nært samarbeid og forståelse med barnas hjem. Årsplanen viser også hvordan barnehagen følger opp felles målsettinger og kommunale satsingsområder i Senja kommune.

Våre kommunale satsingsområder er HOPP – helsefremmende oppvekst og Trygt og godt barnehagemiljø. Disse satsingsområdene skal bidra til at barna opplever trivsel, trygghet, mestring, bevegelsesglede, matglede, vennskap og deltakelse i fellesskapet. Arbeidet med satsingsområdene beskrives nærmere senere i årsplanen.

Om barnehagen

Blomli barnehage er en kommunal to-avdelings barnehage i Øvre Hamna på Finnsnes. Barnehagen åpnet i 2013 og har barn i alderen 1–6 år, fordelt på avdelingene Marihøne og Maurtua. Hos oss legger vi vekt på trygghet, nære relasjoner og et inkluderende fellesskap der alle barn skal oppleve å bli sett, verdsatt og høre til.

En av Blomli barnehages styrker er beliggenheten. Vi ligger ved barneskolen, med kort vei til skog, fjære, lekepark og Finnsnes sentrum. Nærmiljøet gir barna rike muligheter til lek, bevegelse, utforsking og læring gjennom hele året. Naturen brukes som en naturlig del av det pedagogiske arbeidet, og barna får erfaringer med årstider, vær, dyreliv, nærmiljø, trafiksikkerhet og fellesskap på tur.

Vi ønsker at barnehagehverdagen skal være preget av lek, undring, skaperglede og mestring. Personalet arbeider for å skape gode lekemiljøer, trygge relasjoner og varierte opplevelser som gir barna felles erfaringer og grunnlag for vennskap. Nærheten til

barneskolen gjør også at skolestarterne gradvis kan bli kjent med skoleområdet og få en tryggere overgang til skolen.

I Blomli barnehage samarbeider vi tett med foresatte. Sammen skal vi legge til rette for at barna får en god barndom med omsorg, lek, medvirkning, læring og danning i et trygt og godt barnehagemiljø.

Barnehagen er bemannet med styrer, pedagogiske ledere, barnehagelærere, fagarbeidere og assistenter. Vi tar jevnlig imot studenter, elever og deltakere i praksis eller språkpraksis. Alle ansatte har godkjent politiattest og signert taushetserklæring.

Åpningstid:

07.30–16.30

Kontaktinformasjon:

Marihøne, avdeling i 1. etasje: 469 10 192 / 482 31 554

Maurtua, avdeling i 2. etasje: 469 10 462 / 482 31 426

Styrer: 481 08 706

Barnehagens verdigrunnlag

Barnehagens verdigrunnlag skal prege hele barnehagehverdagen. Barna skal møtes med omsorg, respekt og anerkjennelse, og få oppleve at de har verdi både som enkeltpersoner og som deltakere i fellesskapet.

Barnehagen skal ivareta barndommens egenverdi og bidra til at alle barn får en god barndom preget av trygghet, lek, vennskap, medvirkning og mestring. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle vurderinger og handlinger som berører barnet.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold, likestilling, likeverd, bærekraft, livsmestring og helse. Barna skal få erfare at det finnes mange måter å tenke, leve og uttrykke seg på, og at ulikhet er en ressurs i fellesskapet.

Formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. Barna skal få leke, utforske, undre seg, skape og oppleve mestring i et trygt og inkluderende fellesskap.

Omsorg, lek, danning og læring skal ses i sammenheng og prege hele barnehagehverdagen. Gjennom relasjoner, lek, hverdagsrutiner, turer, samlinger, måltider og pedagogiske aktiviteter skal barna få varierte erfaringer som støtter trivsel, utvikling, medvirkning og fellesskap.

Omsorg

Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv, andre og fellesskapet. Alle barn skal oppleve å bli sett, forstått, respektert og møtt med omsorg ut fra egne behov og forutsetninger. Omsorg handler om nærhet, trygghet og fysisk ivaretagelse, men også om å støtte barnas følelser, relasjoner, lek, medvirkning og deltakelse i fellesskapet. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle vurderinger, valg og handlinger i barnehagehverdagen.

Personalet skal:

- være lydhøre for barnas uttrykk og møte barnas behov med sensitivitet, varme og respekt.
- sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen.
- legge til rette for at barna kan knytte trygge relasjoner til personalet og til hverandre
- møte hvert barn med åpenhet, interesse og anerkjennelse.
- ivareta barnas behov for fysisk omsorg, ro, hvile, trøst og trygghet.
- støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og ta imot omsorg fra andre.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Barna får tilhørighet til en gruppe og møter trygge, nærværende voksne som følger dem opp i hverdagen.
- Barna får ro og tid til å bli trygge, sammen med omsorgsfulle og nærværende voksne.
- Personalet hilser på barna, bruker barnas navn og viser at hvert barn er ventet og verdsatt.
- Personalet skal være tilgjengelige og til stede i lek, overganger, måltider, hvile og andre hverdagssituasjoner.
- Personalet støtter barna i å sette ord på følelser, behov og opplevelser.
- Barnehagen legger til rette for ro, hvile og søvn ut fra barnas alder

Lek

Leken skal ha en fremtredende plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Gjennom lek får barna uttrykke seg, bruke fantasi, utforske, bearbeide erfaringer, utvikle vennskap og delta i barnas egen kultur. Barnehagen skal gi gode vilkår for variert lek, både ute og inne.

Personalet skal:

- gi tid, rom og materiell som inspirerer til ulike former for lek.
- legge til rette for lekemiljøer som inviterer til fantasi, utforsking, samarbeid og vennskap.
- fremme et inkluderende lekemiljø der alle barn får mulighet til å delta og oppleve glede i lek.
- være bevisste på egen rolle i leken, og vurdere når de skal observere, støtte, delta, berike eller trekke seg tilbake.
- støtte barn som trenger hjelp til å komme inn i lek, forstå lekekoder, finne roller og opprettholde samspill.
- bidra til felles erfaringer som kan gi barna inspirasjon og grunnlag for videre lek.
- observere barnas lek og bruke observasjonene til å utvikle lekemiljø, organisering og voksenstøtte.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Barna skal ha god tid til variert lek hver dag, både ute og inne.
- Personalet skal være nærværende og tilgjengelige voksne i barnas lek.
- Personalet skal legge til rette for mindre lekegrupper når barn trenger støtte til samspill, trygghet eller deltakelse.
- Personalet skal støtte barnas egne initiativ og bidra til å videreutvikle leken på barnas premisser.
- Barnehagen skal gi barna felles opplevelser som kan inspirere til videre lek.
- Personalet skal legge til rette for lekemiljøer som inviterer til variert lek, fantasi og utforsking.
- Personalet skal observere barnas lek, vennskap og deltakelse, og bruke observasjonene til å videreutvikle lekemiljøet.

Danning

Barnehagen skal støtte barna i å utvikle trygghet, selvstendighet, medvirkning og tilhørighet til fellesskapet. Gjennom lek, omsorg, samtaler og samspill får barna erfare at egne tanker, uttrykk og handlinger har betydning, samtidig som de øver på å lytte til andre, ta hensyn og bidra i fellesskapet. Slik skal barnehagen fremme samhold, solidaritet, respekt for mangfold og begynnende forståelse for demokrati, likeverd og ansvar.

Personalet skal:

- Legge til rette for meningsfulle opplevelser som støtter barnas identitetsutvikling, tilhørighet og positive selvforståelse.
- Bidra til at barna får erfaring med verdier og normer som er viktige for fellesskapet, som omsorg, respekt, likeverd, ansvar og solidaritet.
- Støtte barnas aktivitet, engasjement, medvirkning og deltakelse i fellesskapet.
- Utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i undring, refleksjon og utforskende samtaler.
- Synliggjøre mangfold og ulikhet som en ressurs for fellesskap, opplevelser, utforskning og læring.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Personalet skal møte barna med anerkjennelse, og støtte dem i å sette ord på tanker, følelser, behov og erfaringer.
- Barna skal få oppleve egenverd og mestring gjennom å prøve ut egne ferdigheter, ta initiativ og delta i ulike hverdagssituasjoner.
- Personalet skal legge til rette for lekegrupper, temaarbeid, turer og felles opplevelser som styrker samhold, tilhørighet og fellesskap.
- Barna skal få øve på å lytte til andre, vente på tur, ta hensyn, samarbeide og uttrykke egne meninger på en trygg måte.
- Barna skal få erfaring med medvirkning gjennom valg, samtaler, felles beslutninger og deltakelse i barnehagens hverdagsliv.

Læring

I barnehagen skal barna møte et stimulerende miljø som støtter lysten til å leke, utforske, lære og mestre. Læring skjer gjennom lek, samspill, undring, hverdagsrutiner, erfaringer og pedagogiske aktiviteter. Personalet skal støtte barnas nysgjerrighet, initiativ og utforskertrang, og legge til rette for opplevelser som gir mestring, progresjon og læringsglede.

Personalet skal:

- Legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel, nysgjerrighet og allsidige utvikling.
- Skape et inkluderende fellesskap der barna får bidra til egen og andres læring gjennom lek, samspill og felles erfaringer.
- Støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner.
- Gi barna rike og varierte opplevelser, erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser.
- Være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement, og bruke dette som utgangspunkt for lek, utforsking, aktiviteter og videre læring.
- Støtte barna i å stille spørsmål, prøve ut egne ideer, undersøke, samarbeide og finne løsninger sammen med andre.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Personalet tilpasser tema, samlinger, aktiviteter og prosjekter til barnas alder, modenhet, interesser og forutsetninger.
- Barna får varierte erfaringer gjennom lek, utforsking, samtaler, hverdagsrutiner, turer, bøker, forming, musikk, bevegelse og digitale verktøy.
- Nærmiljøet brukes aktivt som læringsarena, for eksempel skog, fjære, bibliotek, lekepark og barneskolens uteområde.
- Personalet skal være nysgjerrige, engasjerte og tilstedeværende voksne som tar barnas spørsmål, initiativ og undring på alvor.
- Personalet støtter barna i å undersøke, prøve ut ideer, stille spørsmål, samtale, samarbeide og se sammenhenger.
- Personalet bruker barnas interesser, erfaringer og innspill som utgangspunkt for videre lek, utforsking og læring.

Vennskap og fellesskap

Barnehagen skal bidra til at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og glede i fellesskapet. Vennskap og sosial kompetanse utvikles gjennom lek, samspill, omsorg, felles opplevelser og støtte fra nærværende voksne. Personalet skal arbeide aktivt for et inkluderende miljø der alle barn får mulighet til å delta, danne relasjoner og oppleve vennskap.

Personalet skal:

- Støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle barn får mulighet til å delta i lek, oppleve vennskap og utvikle gode relasjoner.
- Støtte barna i å ta andres perspektiv, lytte til hverandre og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger.
- Støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne gode løsninger i konfliktsituasjoner.
- Forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.
- Være nærværende og tilgjengelige voksne som observerer, veileder og støtter barnas lek, relasjoner og samspill.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Personalet skal legge til rette for smågrupper og felles opplevelser som styrker relasjoner, vennskap, trygghet og fellesskap.
- Personalet skal bruke bøker, fortellinger, samtaler, konkrete og pedagogiske verktøy for å støtte barnas sosiale utvikling.
- Personalet skal være gode rollemodeller for omsorg, samarbeid, respekt, turtaking og inkluderende samspill.
- Personalet skal være nærværende i barnas lek og støtte barn som trenger hjelp til å komme inn i lek, forstå lekekoder og delta i fellesskapet.
- Personalet skal observere barnas lek, relasjoner og samspill, og sette inn støtte ved tegn til utestenging, konflikter eller uheldige samspillsmønstre.

Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal støtte barnas språklige utvikling gjennom dialog, lek, samspill, høytlesning, sang, fortelling og hverdagsrutiner. Barna skal få bruke språket til å uttrykke behov, følelser, tanker og erfaringer, og til å skape mening sammen med andre.

Personalet skal være lydhøre for både verbale og nonverbale uttrykk, og legge til rette for at alle barn får varierte erfaringer med språk og kommunikasjon gjennom hele barnehagehverdagen.

Personalet skal:

- Anerkjenne og respondere på barnas verbale og nonverbale uttrykk, og legge til rette for at alle barn får delta i samspill og samtaler.
- Være bevisste språklige rollemodeller som lytter, bekrefter, benevner, utvider og setter ord på barnas erfaringer.
- Følge med på barnas kommunikasjon og språkutvikling, og støtte barn som har ulike former for kommunikasjons- eller språkutfordringer.
- Bidra til at språklig mangfold blir en ressurs for hele barnegruppen.
- Støtte flerspråklige barn i å bruke og være stolte av morsmålet sitt, i samarbeid med foresatte.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Personalet skal skape et variert språkmiljø der barna får bruke språk i lek, samtaler, samlinger, måltider, rutiner og aktiviteter.
- Personalet skal legge til rette for språkstimulerende aktiviteter som sang, rim, regler, høytlesning, fortelling, dramatisering og lek med lyd, rytme og ord.
- Barnehagen skal tilby et mangfold av bøker, bilder, sanger, konkrete og uttrykksformer som støtter barnas språk, fantasi og begrepsutvikling.
- Personalet skal støtte barna i å sette ord på opplevelser, handlinger, følelser, behov og erfaringer.
- Personalet skal legge til rette for felles opplevelser som gir grunnlag for samtaler, spørsmål, undring og refleksjon.

Samarbeid

Foreldresamarbeid

Barnehagen skal samarbeide nært med foresatte og ivareta foreldrenes rett til medvirkning. Samarbeidet skal bygge på tillit, åpenhet og felles ansvar for barnets beste.

Foreldresamarbeidet skjer både i den daglige kontakten og gjennom planlagte møtepunkter. På individnivå handler samarbeidet om barnets trivsel, utvikling, behov og barnehagehverdag. På gruppenivå handler samarbeidet om barnehagens innhold, miljø, satsingsområder og felles utviklingsarbeid.

Foreldrerådet:

Foreldrerådet består av foresatte til alle barna i barnehagen. Foreldrerådet skal fremme foreldrenes felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom hjem og barnehage skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget (SU):

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. SU består av representanter fra foresatte og ansatte, slik at gruppene er likt representert. Barnehageeier skal sørge for at saker av viktighet legges fram for foreldrerådet og SU. SU gjennomfører minimum to møter i året.

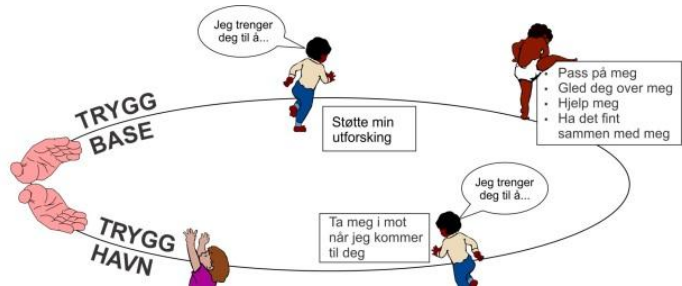
Våre tiltak for å oppnå dette:

- Ha daglig dialog med foresatte i bringe- og hentesituasjoner, gjennom telefon, e-post og barnehagens digitale informasjonskanaler.
- Tilby foreldresamtaler, og legge til rette for ekstra samtaler ved behov.
- Gjennomføre foreldremøter der foresatte får informasjon, mulighet til medvirkning og innblikk i barnehagens pedagogiske arbeid.
- Gjennomføre møter i SU og legge fram saker som gjelder barnehagens innhold, årsplan, satsingsområder og barnehagemiljø.
- Bruke foreldrenes erfaringer, innspill og tilbakemeldinger som en del av barnehagens vurderings- og utviklingsarbeid.
- Gjennomføre foreldreundersøkelse annethvert år, og bruke resultatene som grunnlag for refleksjon, forbedring og videreutvikling av barnehagens praksis.
- Bruke dialogbaserte arbeidsmåter på foreldremøter og i SU, slik at foresatte får mulighet til å komme med innspill og delta i refleksjon rundt barnehagens praksis.
- Årsplanen legges fram for samarbeidsutvalget til behandling og godkjenning.

Tilvenning

Barnehagen skal i samarbeid med foresatte legge til rette for at barnet får en trygg og god start i barnehagen. Tilvenningen skal gi barnet tid til å bli kjent med personalet, barnegruppen, rommene, rutinene og hverdagen i barnehagen.

Trygghetssirkelen ligger til grunn for tilvenningsarbeidet. Personalet skal være sensitive, nærværende og tilgjengelige voksne som støtter barnet i å utforske, søke trygghet og gradvis bli kjent med barnehagehverdagen.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Barnehagen inviterer nye foresatte til foreldremøte før oppstart.
- Barnehagen gjennomfører besøksdag/bli-kjent-dag for nye barn og foresatte på våren.
- Barnet får en kontaktperson som har særlig ansvar for å følge barnet og foresatte gjennom den første tiden.
- Foresatte får informasjonsskriv med praktisk informasjon om oppstart, dagsrytme, klær, utstyr og tilvenning.
- Samtalen tar utgangspunkt i barnets behov, rutiner, søvn, mat, språk, trygghet, interesser og tidligere erfaringer.
- Tilvenningens lengde og organisering tilpasses barnets alder, behov og reaksjoner. Vi anbefaler korte dager i starten og tett samarbeid mellom foresatte og personalet.
- Personalet og foresatte gjør fortløpende avtaler om videre tilvenning ut fra hvordan barnet viser trygghet, behov for støtte og tilknytning til personalet.
- Barnet kan ha med trygghetsobjekt/overgangsobjekt, som smokk, kosebamse eller annet kjent hjemmefra, dersom dette støtter barnet i overgangen til barnehagen.
- Barnehagen tilbyr tolk i samarbeidet med foresatte dersom det er behov for det.

Overgang barnehage – skole

Barnehagen skal i samarbeid med foresatte og skolen legge til rette for at barna får en trygg og god overgang fra barnehage til skole og SFO. Overgangen skal bidra til sammenheng, forutsigbarhet og trygghet for barnet.

Barnehagen følger Senja kommunes plan for overgang barnehage–skole. Målet er at barna skal få avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet, trygghet og tro på egne evner.

- Barnehagen samarbeider med foresatte og skole for å bidra til en trygg og forutsigbar overgang.
- Barnehagen gjennomfører førskoleklubb for årets skolestartere, med fokus på lek, fellesskap, selvstendighet, språk, konsentrasjon, utholdenhet og mestring.
- Barna får erfaring med å ta imot beskjeder, vente på tur, samarbeide, uttrykke egne behov og delta i felles aktiviteter.
- Barnehagen legger til rette for at skolestarterne får bli kjent med skolen og SFO gjennom samtaler, besøk og aktiviteter knyttet til overgangen.
- Barnehagen gjennomfører samarbeidsmøter med skolen på våren før skolestart.
- I samarbeid med foresatte, og etter samtykke, overføres relevant informasjon om barnet til skolen for å bidra til sammenheng, trygghet og god tilrettelegging ved skolestart.
- Barnehagen markerer avslutningen på barnehagetiden på en trygg og positiv måte.

Eksternt samarbeid

Barnehagen har en helsefremmende og forebyggende funksjon. Vi skal bidra til barns trivsel, livsglede, mestring, trygghet og følelse av egenverd. Barnehagen skal også forebygge utestenging, krenkelser og mobbing, og bidra til at barn får tidlig støtte når det er behov for det.

Ved behov samarbeider barnehagen med andre faginstanser for å sikre et best mulig tilbud til barnet og barnegruppen. Samarbeidet skjer som hovedregel i dialog med foresatte og med barnets beste som grunnleggende hensyn.

Aktuelle samarbeidspartnere kan være:

- Helsestasjon
- Barnevernstjenesten
- Pedagogisk-psykologisk tjeneste, PPT
- Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk, BUP
- Barnehabiliteringen, UNN
- Statped
- Fysioterapeut
- Logoped

- Skole/SFO ved overgang barnehage–skole
- Andre aktuelle instanser ved behov

Pedagogisk virksomhet

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Barnehagen skal planlegge, dokumentere og vurdere det pedagogiske arbeidet.

Planleggingen skal bidra til kontinuitet, progresjon og sammenheng for enkeltbarnet og barnegruppen. Vurderingsarbeidet skal sikre at barna får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Dokumentasjon skal synliggjøre hvordan personalet arbeider med barnehagens innhold, mål og satsingsområder. Et etisk perspektiv skal ligge til grunn når barnehagen dokumenterer enkeltbarn, barnegruppen og personalets arbeid.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Barnehagen utarbeider årsplan, månedsplaner og planer for ulike grupper og tema etter behov.
- Personalet vurderer det pedagogiske arbeidet gjennom avdelingsmøter, pedagogmøter, personalmøter og daglige refleksjoner.
- Dokumentasjon, observasjoner og praksisfortellinger brukes som grunnlag for refleksjon, vurdering og videre planlegging.
- Barnehagen bruker EBBA som støtte i arbeidet med å vurdere og videreutvikle kvaliteten i barnehagens pedagogiske praksis.
- Pedagogisk analyse brukes ved behov for å forstå utfordringer i lek, læring, samspill eller atferd, og for å finne tiltak som støtter barnet og barnegruppen.
- Foreldreundersøkelsen gjennomføres annethvert år, og resultatene brukes som grunnlag for vurdering og kvalitetsutvikling.
- Personalet skal kjenne til barnehagelovens aktivitetsplikt og arbeide systematisk for et trygt og godt barnehagemiljø.

Medvirkning

Alle barn skal få erfare at deres uttrykk, tanker og initiativ har betydning i barnehagehverdagen. Barns medvirkning handler ikke bare om å velge, men om å bli lyttet til, tatt på alvor og få innflytelse ut fra alder, modenhet, erfaringer og forutsetninger.

Personalet skal være oppmerksomme på både verbale og nonverbale uttrykk. De yngste barna medvirker også gjennom kroppsspråk, blikk, lyder, handlinger, interesser, motstand og initiativ.

Våre tiltak for å oppnå dette

- Personalet skal lytte til barnas uttrykk, interesser, spørsmål og initiativ i hverdagen.
- Barna skal få medvirke i lek, aktiviteter, turer, tema, måltid, rutiner og utvikling av lekemiljø.
- Personalet skal tilpasse medvirkning til barnas alder, språk, erfaringer og individuelle forutsetninger.
- Barnas interesser og innspill skal brukes som grunnlag for planlegging, gjennomføring og vurdering av pedagogisk arbeid.
- Personalet skal legge til rette for at barna får delta i valg og felles beslutninger på en alderstilpasset måte.
- Personalet skal være bevisste på at medvirkning ikke betyr at barna alltid bestemmer, men at deres uttrykk tas på alvor i pedagogiske vurderinger.

Tilrettelegging for barn som trenger ekstra hjelp og støtte

Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger. Inkludering handler om at alle barn skal få delta i lek, fellesskap og pedagogiske aktiviteter ut fra egne muligheter.

Barn som trenger ekstra støtte, skal møtes tidlig med tiltak som fremmer trygghet, mestring og deltakelse. Støtten skal så langt som mulig gis innenfor fellesskapet, slik at barnet opplever tilhørighet i barnegruppen.

Barnehagen samarbeider med foresatte og aktuelle instanser ved behov. Tiltak vurderes jevnlig og justeres ut fra barnets utvikling, trivsel og deltakelse.

Våre tiltak for å oppnå dette

- Personalet observerer barnets trivsel, deltakelse, lek, kommunikasjon og behov for støtte i hverdagen.
- Tiltak prøves ut så tidlig som mulig og vurderes i samarbeid med foresatte.

- Tilrettelegging kan handle om organisering, smågrupper, voksenstøtte, visuell støtte, språkstøtte, fysisk tilrettelegging eller tilpasning av rutiner.
- Personalet skal legge til rette for at barn som trenger ekstra støtte, får delta i lek, rutiner, aktiviteter og fellesskap ut fra egne forutsetninger.
- Barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, skal så langt som mulig inkluderes i det ordinære fellesskapet.

Samisk kultur i barnehagen

Barnehagen skal synliggjøre samisk kultur uavhengig av om det er samiske barn i barnegruppen. Barna skal få kjennskap til samisk kultur, språk, tradisjoner, levesett, kunst, musikk, fortellinger, naturbruk og mattradisjoner på en alderstilpasset og respektfull måte.

Samisk kultur skal ikke bare knyttes til markeringen av samenes nasjonaldag, men inngå som en naturlig del av barnehagens innhold gjennom året.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Barna får møte samiske fortellinger, eventyr, sanger, joik, ord, bilder og konkrete.
- Barnehagen markerer samenes nasjonaldag 6. februar på en alderstilpasset måte.
- Personalet knytter samiske perspektiver til temaer som natur, dyr, mat, kunst, håndverk, språk og nærmiljø.
- Personalet arbeider for å formidle samisk kultur som en levende del av Norges kulturmangfold.

Digital praksis

Digitale verktøy skal brukes som støtte til lek, utforsking, kreativitet, språk, dokumentasjon og læring. Digitale verktøy er ikke et mål i seg selv, men et pedagogisk supplement som brukes med tydelig formål og voksen deltakelse.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Barna får utforske digitale verktøy sammen med voksne, for eksempel nettbrett, kamera, digitalt mikroskop, lysbord eller enkel programmering.
- Digitale verktøy brukes til å undersøke, dokumentere, skape, fortelle og samtale om felles erfaringer.
- Personalet vurderer formål, innhold, varighet og barnas medvirkning før digitale verktøy tas i bruk.

- Barnehagen bruker Visma Flyt Barnehage til kommunikasjon med foresatte og til å synliggjøre deler av det pedagogiske arbeidet.
- Personalet ivaretar personvern og etiske vurderinger ved bruk av bilder, tekst og digital dokumentasjon.
- Barna skal få være med skapere i digitale prosesser, for eksempel gjennom foto, lyd, fortelling, utforskning og dokumentasjon sammen med voksne.

Trafikksikker barnehage

Senja kommune er sertifisert som trafikksikker kommune gjennom Trygg Trafikk. Arbeidet med trafikksikkerhet i barnehagen er en del av fagområdet nærmiljø og samfunn, og handler om at barna gradvis skal få erfaring med å orientere seg og ferdes trygt i nærmiljøet.

Barnehagen skal gi barna alderstilpassede erfaringer med trygg ferdsel på tur, i trafikken og ved bruk av ulike transportmidler. Personalet skal være gode rollemodeller og følge barnehagens rutiner for turer og transport.

Personalet skal:

- hjelpe barna med å orientere seg og ferdes trygt i nærmiljøet.
- være tydelige rollemodeller for trygg atferd på tur og i trafikken.
- gi barna erfaring med enkle trafikkregler, som å stoppe, se seg for, holde sammen med gruppen og følge beskjeder fra voksne.
- tilpasse samtaler og aktiviteter om trafikksikkerhet til barnas alder, modenhet og erfaringer.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Trafikksikkerhet tas opp på foreldremøte ved oppstart av barnehageåret.
- Barnehagen har rutiner for turer til fots, med bil, buss og annen kollektivtransport.
- Personalet gjennomgår og følger rutiner for turer, transport, telling av barn og håndtering av uforutsette hendelser.
- Barna øver på trygg ferdsel gjennom turer i nærmiljøet og samtaler i naturlige situasjoner.
- Trafikksikkerhet tas opp i samlinger og aktiviteter på en alderstilpasset måte.
- Barnehagen samarbeider med foresatte om trygg levering, henting, parkering og ferdsel rundt barnehagen.

- Foresatte informeres om barnehagens forventninger til trygg levering, henting, parkering, bruk av port og ferdsel på barnehagens område.

Progresjonsplan for fagområdene

Kommunikasjon, språk og tekst		
<p>Barnehagen skal gi barna varierte erfaringer med språk, kommunikasjon og tekst gjennom lek, samtaler, høytlesning, sang, fortelling, kroppslige uttrykk og digitale uttrykksformer. Barna skal få bruke språket til å uttrykke behov, følelser, tanker og erfaringer, og til å skape mening sammen med andre. Arbeidet skal støtte både verbal og nonverbal kommunikasjon, og bidra til at språklig og kulturelt mangfold blir en naturlig del av fellesskapet.</p>		
1-2 år	3-4 år	5-6 år
<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å uttrykke seg gjennom kroppsspråk, mimikk, lyder, enkeltord, peking og handlinger. • Å møte språk gjennom sang, rim, regler, bildebøker, konkrete, gjentakelser og daglige rutiner. • Å få støtte til å sette ord på behov, følelser, handlinger, personer, leker og opplevelser i hverdagen. • Å delta i enkle samtaler og samspill der voksne lytter, bekrefter og gir barnet tid til å svare. • Å møte begreper knyttet til kropp, mat, klær, dyr, farger, lek, følelser og hverdagsrutiner. 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Støtte flerspråklige barn med bruk av enkle begreper, og støtte de i å bruke sitt morsmål. • Å bruke språket aktivt i lek, samspill, undring, hverdagsamtaler og felles opplevelser. • Å sette ord på ønsker, følelser, behov, handlinger og opplevelser i møte med andre. • Å øve på å lytte, ta tur, svare, fortelle og delta i samtaler med barn og voksne. • Å møte eventyr, fortellinger, rim, rytme, bøker, bilder, symboler, konkrete og enkel dramatisering. • Å utvikle ordforråd, begrepsforståelse og språklig trygghet gjennom lek, samtaler, høytlesning, turer og praktiske erfaringer. 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å fortelle, gjenfortelle, beskrive, forklare, lytte til andre og uttrykke egne meninger. • Å utforske rim, rytme, lyder, bokstaver, navn, symboler og tekst gjennom lek og meningsfulle aktiviteter. • Å møte tall, bokstaver og symboler som en naturlig del av lek, samtaler og hverdagsrutiner. • Å bruke begreper for plassering, retning, rekkefølge og sammenheng i lek, turer og konstruksjon. • Å uttrykke egne meninger, lytte til andre, vente på tur og bygge videre på andres innspill. • Å utvikle språklig bevissthet gjennom lek med lyd, rim, rytme, ord, fortellinger og navn, uten at arbeidet blir skolepreget.
<p>Hvordan:</p>		

- Anerkjenn og respondere på både verbal og nonverbal kommunikasjon, slik at alle barn får mulighet til å uttrykke seg og bli forstått.
- Bruke måltid, garderobe, lek, tur, stell, samling og overganger som språkstimulerende arenaer.
- Være språklige rollemodeller som benevner, bekrefter, utvider og setter ord på barnas uttrykk, handlinger og opplevelser.
- Legge til rette for høytlesning, samtaler, sang, rim, regler, fortelling, dramatisering og lek med språk.
- Bruke bøker, bilder, konkrete, symboler, eventyr, digitale verktøy og språkstimulerende materiell i språkarbeidet.
- Skape felles opplevelser som gir barna noe å snakke om, undre seg over, fortelle om og bearbeide i lek.
- Støtte ordforråd, begrepsutvikling og tekstforståelse gjennom gjentakelse, konkretisering, dialog og varierte erfaringer.
- Synliggjøre språklig og kulturelt mangfold gjennom bøker, sanger, ord, bilder, språk, fortellinger og samarbeid med hjemmet.
- Støtte flerspråklige barn i å bruke og være stolte av morsmålet sitt, og synliggjøre språklig mangfold som en ressurs i barnegruppen.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barna skal få oppleve bevegelsesglede, kroppslig mestring, matglede og gode vaner for helse og trivsel. Barnehagen skal legge til rette for at barna får bruke kroppen aktivt i lek, turer, hverdagsrutiner, måltider og varierte aktiviteter ute og inne. Arbeidet skal bidra til at barna blir trygge på egen kropp, utvikler selvstendighet og får erfaring med sammenhengen mellom kropp, følelser, mat, hvile, aktivitet og helse.

1-2 år	3-4 år	5-6 år
<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å bruke kroppen gjennom sansing, krabbing, gåing, løping, klatring, m.m. ute og inne. • Barna får erfaring med måltid som en trygg og sosial stund, med ulike smaker, konsistenser og matvarer. • De får begynnende erfaring med håndvask, hvile, av- og påkledning og enkle rutiner knyttet til kropp og omsorg. • Øve seg på grov- og finmotorikk. • Å få begynnende erfaring med gode hygienerutiner, som håndvask før måltid og etter toalettbesøk/stellesituasjoner. • Barna får øve på av- og påkledning. • Øve på å velge pålegg og smøre maten selv. 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle motoriske ferdigheter og kroppskontroll. • Bli glad i og fortrolig med sin egen kropp til tross ulikheter. • Glede over å være ute i all slags vær. • Vi har fokus på hygiene og renslighet. • Å få enkel og alderstilpasset kunnskap om hygiene, smitte og det å ta vare på kroppen. • Mer selvstendig med toalettbesøk og av- og påkledning. • Å kjenne etter egne behov for mat, drikke, hvile, aktivitet, pauser og støtte fra voksne. • Å utvikle begynnende forståelse for kropp, følelser, hygiene, grenser, mat og helse. 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å bruke kroppen mer selvstendig, utholdende og koordinert. • Barna får utforske hvordan kroppen fungerer, hva kroppen trenger, og hvordan mat, søvn, aktiviteter, følelser og helse henger sammen. • Å utvikle trygghet i egen kropp og øve på å kjenne egne og andres grenser. • Utvide forståelsen for sammenhengen mellom kosthold og helse • Bli mer selvstendig i hverdagsrutiner. • Å få begynnende forståelse for sammenhenger mellom mat, kropp, dyr, natur og miljø.
<p>Hvordan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for daglig bevegelsesglede gjennom frilek, turer, dans, hinderløype, regellek, sang- og bevegelsesleker og aktiviteter ute og inne. • Skape trygge og varierte bevegelsesmiljøer der barna får utfordre kroppen ut fra alder, modenhet, dagsform og forutsetninger. • Bruke nærmiljøet, uteområdet, skogen, fjæra og ulike årstider som arenaer for kroppslig lek, utforskning og mestring. • Være aktive rollemodeller som deltar, støtter, oppmuntrer og viser glede ved fysisk aktivitet. • Støtte barna i å utvikle selvstendighet i måltid, hygiene, toalett, hvile, av- og påkledning og andre hverdagsrutiner. 		

- Bruke måltidet som en pedagogisk arena for matglede, språk, fellesskap, medvirkning, selvstendighet og gode vaner.
- Sette ord på kropp, sanser, følelser, behov, grenser, mat, helse og mestring i naturlige hverdagssituasjoner.
- Legge til rette for at alle barn kan delta i fysisk lek og aktivitet ut fra egne forutsetninger.
- Støtte barna i å kjenne egne grenser, respektere andres grenser og utvikle trygghet i møte med kropp og bevegelse.
- Knytte arbeidet til HOPP gjennom fokus på bevegelsesglede, matglede, psykisk helse, mestring, trivsel og fellesskap.

Kunst, kultur og kreativitet

Barna skal få oppleve, utforske og skape gjennom ulike estetiske uttrykksformer som forming, musikk, dans, drama, litteratur, fortelling, konstruksjon og visuelle uttrykk. Barnehagen skal gi barna erfaringer med kunst og kultur som kilde til lek, fantasi, undring, identitet og fellesskap. Arbeidet skal bidra til at kulturelt mangfold blir synlig og verdsatt i barnegruppen.

1-2 år	3-4 år	5-6 år
<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å utforske materialer, farger, lyd, rytme, og enkle estetiske uttrykk gjennom sansene. • Å utforske farger gjennom sansing, lek og skapende aktiviteter. • Å møte bøker, bilder, konkreter, eventyr og enkle fortellinger som grunnlag for språk, fantasi og felles opplevelser. • Bevegelsessanger og rytmer. • Å møte ulike formingsmaterialer som maling, papir, leire, naturmaterialer og 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barn får utforske farger, mønster, teksturer, rytme, form og ulike teknikker. • Barna får erfare skaperglede, mestring og medvirkning i kreative prosesser. • Å bruke fantasi, kropp, språk og materialer i rollelek, utkledning, forming, musikk, dans, drama og fortelling. • Å bruke konstruksjonslek, naturmaterialer, gjenbruksmaterialer og formingsmateriell til å skape, bygge og uttrykke seg. • Kjennskap til kulturelle uttrykk som billedkunst, musikk, dans, drama, språk, litteratur og film. 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å fordype seg i skapende prosesser over tid gjennom drama, musikk, dans, fortelling, forming, konstruksjon og digitale uttrykk. • Å planlegge, skape, bearbeide og presentere egne og felles uttrykk på ulike måter. • Uttrykke følelser gjennom forming, sang, musikk og drama • Å bruke fantasi, erfaringer og egne ideer i felles prosjekter, rollelek, fortelling, kunst og konstruksjon. • Å fordype seg i rollelek, felles fortellinger og skapende prosesser over tid.

<p>gjenbruksmaterialer på en lekpreget måte.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De får oppleve skaperglede uten krav om ferdig produkt. • Barna får utforske ulike materialer gjennom sansing, lek og kroppslige erfaringer. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utvide repertoar innenfor musikk, kunst og kultur. • Barna får utforske ulike materialer, teknikker og uttrykksformer gjennom lek og skapende aktivitet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna får bruke ulike materialer og uttrykksformer mer bevisst og selvstendig. • Å møte lokale, nasjonale, samiske og flerkulturelle uttrykk på en respektfull og alderstilpasset måte.
--	---	--

Hvordan:

- Barna får tilgang til varierte materialer som papir, maling, leire, tekstil, naturmaterialer, gjenbruksmaterialer, konstruksjonsmateriell og digitale verktøy.
- Barna får kjennskap til rytmer og instrument.
- Personalet legger vekt på skaperglede, utforskning og prosess framfor ferdig produkt.
- Kunstutstilling i barnehagen.
- Delta på kulturopplevelser.
- Månedstema; eventyr, drama og musikk, der vi har fokus på kulturformidling og estetiske uttrykksmåter.
- Barnehagen legger til rette for rollelek, utkledning, bordteater, flanellograf, dramatisering og estetiske lekemiljøer.
- Personalet samarbeider med foresatte når det er naturlig, slik at barnas språk, kultur, tradisjoner og familieerfaringer kan bli en ressurs i fellesskapet.
- Digitale verktøy kan brukes skapende, for eksempel til foto, lyd, enkel film, digitale fortellinger eller dokumentasjon av prosesser.

Natur, miljø og teknologi

Barna skal få varierte naturopplevelser og erfaringer med naturen som arena for lek, undring, utforskning, bevegelse og læring. Barnehagen skal bidra til at barna utvikler glede over å være ute, respekt for naturen og begynnende forståelse for dyr, planter, årstider, vær, miljø og bærekraft. Barna skal også få utforske teknologi og enkle naturfaglige fenomener gjennom lek, språk, eksperimentering og praktiske erfaringer.

1-2 år	3-4 år	5-6 år
<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å oppleve naturen gjennom kroppen og sansene: se, høre, lukte, kjenne og bevege seg i ulike miljøer ute. • Barna får erfaring med vær, vind, vann, snø, sand, stein, blader, dyr, fugler, insekter og naturmaterialer. • Å bli kjent med enkle naturbegreper gjennom hverdagsopplevelser, som fugl, blomst, tre, stein, vann, snø, kald, varm, våt, tørr, stor og liten. • Å få gjentatte møter med de samme stedene gjennom året. • Å bruke enkle redskaper i utelek, som bøtter, spader, kopper, former og trillebår, og erfare hvordan materialer fylles, tømmes, flyttes og formes. 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å utforske naturen mer aktivt gjennom turer, lek, samling, samtaler og enkle undersøkelser. • Barna får erfaring med dyr, planter, insekter, årstider, vær, vann, jord, stein, gjenbruk og miljøvern. • De får prøve ut enkle eksperimenter og bruke teknologi som forstørrelsesglass, digitalt mikroskop, kamera eller nettbrett sammen med voksne. • Å få begynnende erfaring med miljøvern gjennom konkrete handlinger som å rydde etter seg, sortere avfall, bruke materialer om igjen og ta vare på naturen på tur. 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å undersøke sammenhenger i naturen, for eksempel mellom mennesker, dyr, planter, vær, årstider, mat, miljø og bærekraft. • Å stille spørsmål, lage enkle hypoteser, observere og samtale om hva de tror, ser, finner ut og ønsker å undersøke videre. • Å utforske enkle naturfaglige fenomener som flyte og synke, smelte og fryse, lys og skygge, luft, lyd, magnetisme, tyngdekraft eller vannets bevegelser. • Å bruke naturmaterialer og gjenbruksmaterialer i konstruksjon, forming, problemløsning og skapende prosjekter. • Å utvikle respekt for levende liv gjennom å observere, ta vare på og samtale om dyr, planter og naturmiljøer
<p>Hvordan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utforske naturen og nærmiljøet gjennom turer, lek og deltakelse i aktuelle turtilbud, som for eksempel Småfotan i Midt-Troms. • Barna bruker nærmiljøet aktivt gjennom turer til skog, fjære, lekepark og andre områder rundt barnehagen. • Personalet bruker barnas spørsmål og funn som utgangspunkt for samtaler, små prosjekter og videre utforsking. • Barna får erfaring med miljøvern, gjenbruk, kildesortering og matsvinn på en konkret og alderstilpasset måte. • Personalet legger vekt på undring og utforsking framfor ferdige svar • Barna får møte temaer som dyr, planter, årstider, vær, vann, universet og bærekraft gjennom lek, bøker, konkreter, samtaler, eksperimenter og estetiske aktiviteter. 		

Antall, rom og form

Barna skal få utforske og oppdage matematikk i lek, hverdagsrutiner, bevegelse, natur, forming, konstruksjon, spill og samtaler. Barnehagen skal legge til rette for at barna får erfaring med antall, mengde, sortering, mønster, former, rom, plassering, størrelse, måling og tid på en lekpreget og meningsfull måte. Arbeidet skal ta utgangspunkt i barnas nysgjerrighet, kroppslige erfaringer og daglige situasjoner.

1-2 år	3-4 år	5-6 år
<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å møte enkle matematiske begreper som stor, liten, opp, ned, inni, under, over, tom, full, mer og ferdig. • Å utforske antall og mengde i hverdagen, for eksempel gjennom telling av barn, kopper, sko, klosser, frukt eller dyr i sanger. • Å utforske former og materialer gjennom baller, klosser, kopper, bokser, puttinger og konstruksjonsmateriell. • Å sortere og samle på enkle måter, for eksempel ved å rydde like ting sammen eller legge leker på rett plass. • Å bruke kroppen til å erfare rom og plassering, for eksempel ved å krype under, klatre opp, gå rundt, sitte inni eller legge noe oppi. 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å bruke tall og telling i meningsfulle situasjoner, som borddekkning, spill, sanger, rydding, turer, samling og lek. • Å sortere etter kjennetegn som farge, form, størrelse, type, bruk eller hvor ting hører hjemme. • Å utforske former og mønster gjennom bygging, tegning, naturmaterialer, lek og praktiske aktiviteter. • Å bygge og konstruere med ulike materialer, og erfare balanse, stabilitet, høyde, bredde og rom. • Å utforske tid og rekkefølge gjennom dagsrytme, før og etter, først og sist, dag og natt. 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å få erfaring med tidsbegreper som før, etter, i dag, i morgen, i går, uke, måned, årstid og rekkefølge. • Å bruke tall og telling til å løse praktiske utfordringer, for eksempel fordeling, borddekkning, turgrupper eller materiell. • Å utforske tallrekke, mengde og tallsymboler gjennom lek, spill og praktiske situasjoner. • Å sammenligne og måle størrelse, lengde, høyde, vekt, volum og avstand med kropp, konkrete og enkle måleredskaper. • Å utforske sammenhengen mellom tall, mengde og symboler gjennom spill, terning, telling, konstruksjon, matlaging, turer og førskoleaktiviteter.

Hvordan:

- Bruke matematiske begreper aktivt i hverdagssituasjoner som lek, måltid, garderobe, rydding, tur, samling og overganger.
- Skape lekemiljøer som inviterer barna til å telle, bygge, sortere, sammenligne, måle, flytte, plassere og utforske former, mønster og rom.
- Bruke spill, eventyr, sanger, regler og rytme som inngang til telling, rekkefølge, mønster, antall og turtaking.
- Støtte barnas matematiske tenkning gjennom åpne spørsmål, undring og samtaler om det barna gjør, oppdager og prøver ut.
- Tilpasse utfordringer slik at alle barn får oppleve mestring, nysgjerrighet og deltakelse uavhengig av alder, språk og forutsetninger.
- Bruke digitale verktøy som Bee-bot, nettbrett og kamera som støtte til utforsking av retning, mønster, rom, dokumentasjon og problemløsning.

- Gi barna tid og rom til å prøve egne løsninger, samarbeide, feile, justere og finne nye måter å løse praktiske utfordringer på.

Etikk, religion og filosofi

Barnehagen skal gi barna erfaringer med omsorg, respekt, likeverd, undring og fellesskap. Barna skal støttes i å utvikle respekt for seg selv, andre mennesker og naturen, og møte ulikhet som en naturlig del av fellesskapet. Gjennom samtaler, lek og samspill skal barna få begynnende erfaring med omsorg, perspektivtaking og etisk refleksjon.

Arbeidet bygger på barnehagelovens verdigrunnlag. Barnehagen skal formidle og praktisere verdier fra kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik de også kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn.

Verdiene er forankret i menneskerettighetene og omfatter menneskeverd, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd, solidaritet og respekt for naturen.

1-2 år	3-4 år	5-6 år
<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å bli møtt med omsorg, varme og respekt i hverdagssituasjoner som lek, måltid, stell, hvile og overganger. • Å kjenne igjen og uttrykke grunnleggende følelser som glede, sinne, tristhet, redsel, uro og trygghet. • Å delta i enkle fellesskap der barna øver på å vente, dele, hjelpe, trøste og være sammen med andre. • Å oppleve markeringer og høytider på en sanselig og trygg måte, for eksempel gjennom musikk, lys, farger, fortellinger, mat og stemning. • Å få støtte til å sette egne grenser og erfare at voksne hjelper dem med å respektere andres grenser. 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å møte ulike familieformer, språk, tradisjoner, høytider, kulturer, religioner og livssyn på en alderstilpasset og respektfull måte. • Å sette ord på egne følelser, ønsker, behov og grenser i lek og samspill med andre. • Å øve på å lytte til andre, vente på tur, dele, samarbeide og finne løsninger i konflikter. • Å utforske hva det betyr å være en god venn, vise omsorg, hjelpe andre, si unnskyld og gi plass i leken. • Å medvirke i hverdagen gjennom valg, samtaler, uttrykk, lek, ideer og felles beslutninger tilpasset alder og modenhet. 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å reflektere over egne og andres følelser, handlinger, behov og perspektiver. • Å øve på å begrunne egne meninger, lytte til andre og oppdage at en sak kan ha flere sider. • Å utforske filosofiske spørsmål om liv, død, natur, tid, identitet, følelser, fellesskap, tro, tvil og hva det betyr å være menneske. • Å utvikle forståelse for at alle mennesker har verdi, rettigheter og behov for respekt, trygghet og tilhørighet. • Å reflektere over hvordan egne handlinger kan påvirke andre barn, fellesskapet, naturen og miljøet.
<p>Hvordan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruke hverdagssituasjoner til samtaler om følelser, grenser, omsorg, ansvar og fellesskap. • Støtte barna i å uttrykke egne behov, respektere andres grenser og finne gode løsninger sammen. 		

- Legge til rette for undring og filosofiske samtaler der barnas spørsmål tas på alvor.
- Synliggjøre mangfold gjennom bøker, bilder, fortellinger, musikk, mat, språk, høytider, tradisjoner og familieformer.
- Markere høytider og tradisjoner på en respektfull, inkluderende og alderstilpasset måte.
- Være tydelige rollemodeller for respekt, likeverd, omsorg, åpenhet og inkludering.
- Forebygge utestenging, krenkelser og diskriminering gjennom nærvær, observasjon og støtte i lek og samspill.
- Gi barna erfaring med medvirkning og demokrati gjennom valg, turtaking, samarbeid og felles beslutninger.

Nærmiljø og samfunn

Barna skal få utforske og bli kjent med barnehagens nærmiljø, lokalsamfunn og ulike fellesskap. Gjennom turer, lek, samtaler, tradisjoner, samarbeid og felles opplevelser skal barna få erfaring med tilhørighet, medvirkning, demokrati, mangfold og trygg ferdsel. Barnehagen skal bidra til at barna opplever seg som betydningsfulle deltakere i fellesskapet.

1-2 år	3-4 år	5-6 år
<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å bli kjent med barnehagens rom, uteområde og nære omgivelser gjennom trygg utforskning sammen med voksne. • Å oppleve tilhørighet til avdelingen og barnegruppen gjennom faste rutiner, felles aktiviteter og trygge voksne. • Å delta i små turer i nærmiljøet, for eksempel rundt barnehagen, til lekeplass, skog, fjære eller andre kjente steder. • Å erfare enkle fellesskap der barna øver på å være sammen, vente, dele, hjelpe og ta hensyn til hverandre. • Å få begynnende erfaring med trygg ferdsel på tur, for eksempel å holde hånd, gå 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å utforske nærmiljøet rundt barnehagen gjennom turer, lek, samtaler og felles opplevelser. • Å bli kjent med steder og funksjoner i lokalsamfunnet, som skole, bibliotek, lekeplass, skog, fjære eller andre nærområder. • Å delta i fellesskap der barna øver på samarbeid, ansvar, turtaking, omsorg og det å ta vare på hverandre. • Å få erfaring med medvirkning gjennom valg, samtaler, ideer og felles beslutninger i hverdagen. • Å øve på trygg ferdsel i nærmiljøet, på tur og i møte med trafikk. 	<p>Hva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å utforske nærmiljøet mer aktivt og få kjennskap til steder, institusjoner, arbeidsplasser og møteplasser i lokalsamfunnet. • Å samtale om hvor vi bor, hva et lokalsamfunn er, og hvordan mennesker bidrar på ulike måter i fellesskapet. • Å få erfaring med barns rettigheter, likeverd, ansvar, medvirkning og demokratiske prosesser gjennom samtaler, valg og felles beslutninger. • Å få kjennskap til skolen og SFO gjennom førskolearbeid, besøk,

sammen med gruppen og stoppe når voksne ber om det.		samtaler og aktiviteter knyttet til overgangen. <ul style="list-style-type: none"> • Å utvikle trygghet i trafikk og på tur gjennom øvelse, samtaler, regler og praktiske erfaringer.
<p>Hvordan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruke nærmiljøet aktivt som pedagogisk arena gjennom turer, lek, samtaler, observasjoner og felles opplevelser. • Gi barna erfaring med tilhørighet og fellesskap gjennom smågrupper, felles aktiviteter, samarbeid og ansvar i hverdagen. • Legge til rette for barns medvirkning gjennom valg, samtaler, ideer, turtaking, avstemninger og felles beslutninger. • Synliggjøre mangfold i familieformer, språk, tradisjoner, levesett, kultur og lokalsamfunn på en naturlig og respektfull måte. • Arbeide med demokrati, likeverd og barns rettigheter gjennom konkrete hverdagssituasjoner, lek, samtaler og prosjekter. • Øve på trygg ferdsel i trafikk og nærmiljø gjennom turer, regler, samtaler og praktiske erfaringer. • Skape sammenheng mellom barnehage, hjem, nærmiljø og skole gjennom samarbeid, informasjon og felles opplevelser. • Tilpasse turer, samtaler og aktiviteter til barnas alder, språk, modenhet, interesser og behov. • Dokumentere og samtale med barna om turer og nærmiljøopplevelser gjennom bilder, kart, fortellinger og felles refleksjon. 		

Kommunale satsingsområder

1. Trygt og godt barnehagemiljø:

Gjennom arbeidet med trygt og godt barnehagemiljø skal barnehagen arbeide systematisk for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og deltakelse i fellesskapet. Personalet har en sentral rolle i å skape gode relasjoner, støtte vennskap, forebygge utestenging og legge til rette for inkluderende lekemiljøer.

Arbeidet skal være en naturlig del av hele barnehagehverdagen, både i lek, rutiner, overganger, måltider, turer og planlagte aktiviteter. Målet er at alle barn skal bli sett, hørt og møtt av trygge voksne, og få støtte til å delta i lek og samspill ut fra egne forutsetninger.

<ul style="list-style-type: none"> • Barnehageloven og Rammeplanen. • Kommunale målsettinger for Senja kommunes barnehager. • Barnehagens progresjonsplaner for fagområdene. • Barnehagens plikt til å forebygge, følge med, gripe inn og sette inn tiltak ved mistanke om at barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.
Mål fra Rammeplanen
<ul style="list-style-type: none"> • Alle barn skal oppleve trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen. • Alle barn skal få erfare å være betydningsfulle deltakere i fellesskapet. • Alle barn skal få støtte til å delta i lek, utvikle vennskap og inngå i positive samspill med andre. • Barnehagen skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.
Våre prioriterte tiltak dette barnehageåret
Pedagogisk praksis i hverdagen
<ul style="list-style-type: none"> • Personalet skal være aktive, tilgjengelige og deltakende voksne i barnas lek, både inne og ute. • Personalet skal organisere dagen slik at barna får delta i mindre og større grupper ut fra alder, behov, interesser og relasjoner. • Personalet skal legge til rette for lekemiljøer som inviterer til samarbeid, fantasi, utforsking, vennskap og inkludering. • Personalet skal fordele seg aktivt i rom og uteområde, slik at barna har tilgjengelige voksne i lek, overgangssituasjoner og konflikter. • Personalet skal observere barnas samspill og gripe tidlig inn ved tegn til utestenging, utrygghet eller uheldige samspillsmønstre. • Personalet skal støtte barn som strever med å komme inn i lek, forstå lekekoder eller opprettholde positive relasjoner med andre barn. • Personalet skal bruke smågrupper, felles opplevelser, samtaler, bøker, konkrete og pedagogiske verktøy for å styrke vennskap, fellesskap og sosial kompetanse.
Verktøy for systematisk oppfølging
<ul style="list-style-type: none"> • Barnehagen skal bruke relasjonssirkel for å sikre at alle barn har trygge og gode relasjoner til personalet. • Barnehagen skal bruke pedagogisk analyse for å forstå utfordringer i lek, samspill og atferd, og for å finne tiltak som støtter barnets deltakelse og fellesskap. • Barnehagen kan bruke Vennebussen som støtte i samtaler med barn om vennskap, inkludering, utenforskap og det å høre til i gruppen. • Ved mistanke om at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal personalet følge barnehagens rutiner for å undersøke, sette inn tiltak, følge opp og evaluere tiltakene.
Hvordan dokumentere og vurdere arbeidet
<ul style="list-style-type: none"> • Personalet observerer barnas lek, samspill, trivsel og deltakelse i barnegruppen. • Relasjonssirkel brukes for å vurdere barnas relasjoner til personalet og sikre at alle barn har trygge voksne rundt seg. • Personalet drøfter observasjoner, relasjoner, lekemiljø og tiltak på avdelingsmøter, pedagogmøter og personalmøter. • Pedagogisk analyse brukes ved behov for å forstå utfordringer og utarbeide målrettede tiltak.

- Barnas uttrykk, trivsel, lek, vennskap og deltakelse følges opp gjennom samtaler, observasjoner og daglig dialog med foresatte.
- Foreldresamtaler, foreldremøter, SU og foreldreundersøkelse brukes som grunnlag for vurdering og videreutvikling av barnehagemiljøet.
- Tiltak vurderes jevnlig og justeres dersom de ikke gir ønsket virkning for barnet eller barnegruppen.
- Arbeidet dokumenteres gjennom månedsplaner, evalueringer, praksisfortellinger, observasjoner og pedagogisk dokumentasjon.

Kompetanseutvikling

- Personalet skal ha god kjennskap til aktivitetsplikten i barnehageloven §§ 41–43.
- Personalet skal arbeide med felles forståelse av hva et trygt og godt barnehagemiljø innebærer i praksis.
- Personalgruppen skal reflektere over egen voksenrolle, voksenstil og betydningen av varme, tydelige og tilgjengelige voksne.
- Personalet skal utvikle kompetanse i å observere lek, relasjoner, samspill og tegn på utestenging eller utrygghet.
- Personalet skal styrke sin kompetanse i å støtte barns lek, vennskap, konflikthåndtering og sosiale deltakelse.
- Erfaringer, observasjoner og tiltak skal deles og drøftes i personalgruppen for å sikre felles praksis på tvers av avdelingene.

2. Helsefremmende oppvekst – HOPP

Helsefremmende oppvekst – HOPP er en kommunal satsing som skal bidra til at barn får en sunn, aktiv og trygg oppvekst. I barnehagen handler dette om å fremme matglede, bevegelsesglede, trivsel, mestring, psykisk helse og gode hverdagsvaner.

Arbeidet med HOPP skal være en naturlig del av barnehagehverdagen. Det knyttes til måltider, lek, turer, hvile, relasjoner, selvstendighet og barnas opplevelse av trygghet og mestring. Arbeidet skal også bidra til gode oppvekstvilkår og sosial utjevning gjennom felles, inkluderende og helsefremmende hverdagspraksis for alle barn.

HOPP bygger på tre hovedområder:

- Kosthold og matglede
- Fysisk aktivitet og bevegelsesglede
- Kompetanseheving blant personalet

Barnehagens arbeid med kosthold og fysisk aktivitet tar utgangspunkt i gjeldende anbefalinger fra Helsedirektoratet.

2.1 Kost og ernæring

Bakgrunn for arbeidet
<ul style="list-style-type: none">• Barnehageloven og Rammeplanen.• Kommunale målsettinger for HOPP.• Helsedirektoratets anbefalinger for mat og måltider i barnehagen.• Barnehagens progresjonsplan for kropp, bevegelse, mat og helse.
Mål fra Rammeplanen
<ul style="list-style-type: none">• Barna skal få oppleve matglede og matkultur.• Barna skal gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter motiveres til å spise variert mat.• Barna skal få begynnende forståelse for hvordan mat, måltider og gode vaner kan bidra til helse og trivsel.
Våre tiltak for å oppnå dette i år
<ul style="list-style-type: none">• Barnehagen skal tilby varierte og næringsrike måltider i tråd med HOPP og Helsedirektoratets anbefalinger.• Barna skal ha tilgang til vann som tørstedrikk gjennom dagen, også ute.• Barna skal få tilbud om frukt og grønt hver dag.• Måltidene skal være preget av ro, fellesskap, samtale, matglede og positive smaksopplevelser.• Personalet skal være gode rollemodeller gjennom positiv språkbruk og holdninger til mat, måltid og fellesskap.• Barna skal få medvirke i måltidsituasjoner ut fra alder og forutsetninger, for eksempel ved å velge pålegg, smøre selv, dekke bord, rydde eller delta i enkel matlaging.• Personalet skal støtte barna i å utvikle selvstendighet, gode hygienerutiner og trygghet i måltidsfellesskapet.
Hvordan dokumentere og vurdere arbeidet
<ul style="list-style-type: none">• Måltidspraksis vurderes jevnlig i personalgruppen.• Personalet observerer barnas deltakelse, matglede, selvstendighet og trivsel i måltidsituasjoner.• Månedspaner, evalueringer og pedagogisk dokumentasjon brukes for å synliggjøre arbeid med mat, måltid og helse.• Tilbakemeldinger fra foresatte, SU og foreldreundersøkelse brukes i videre vurdering av mat- og måltidstilbudet.
Kompetanseutvikling
<ul style="list-style-type: none">• Personalet skal være kjent med barnehagens rutiner for mat, måltider, hygiene og allergier.• Personalet skal ha kjennskap til HOPP og Helsedirektoratets anbefalinger for mat og måltider i barnehagen.• Personalgruppen skal reflektere over måltidet som pedagogisk arena for språk, fellesskap, selvstendighet, medvirkning og matglede.

2.2 Barns psykiske helse

Bakgrunn for arbeidet
<ul style="list-style-type: none">• Barnehageloven og Rammeplanen.• Kommunale målsettinger for HOPP.• Senja kommunes arbeid med trygt og godt barnehagemiljø.• Barnehagens progresjonsplaner for omsorg, lek, vennskap og fellesskap.
Mål fra Rammeplanen
<ul style="list-style-type: none">• Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd.• Barnehagen skal fremme barnas psykiske helse og forebygge krenkelser, utestenging og mobbing.• Barna skal få støtte til å sette grenser, respektere andres grenser og inngå i trygge fellesskap.
Våre tiltak for å oppnå dette i år
<ul style="list-style-type: none">• Personalet skal arbeide systematisk for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og mestring i hverdagen.• Personalet skal være varme, tydelige og tilgjengelige voksne som støtter barna i lek, samspill, følelser og konflikter.• Barna skal få hjelp til å sette ord på følelser, behov, grenser og opplevelser.• Personalet skal støtte barna i å utvikle respekt for egen kropp og andres grenser.• Barnehagen skal arbeide aktivt for å forebygge utestenging, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.• Personalet skal bruke smågrupper, lek, samtaler, bøker, konkrete og felles opplevelser for å styrke vennskap og fellesskap.• Barnehagen kan bruke verktøy som Barnehusets kroppskort, «Jeg vet», «Snakke sammen», Steg for steg, Vennebussen og relasjonssirkel som støtte i arbeidet.
Hvordan dokumentere og vurdere arbeidet
<ul style="list-style-type: none">• Personalet observerer barnas trivsel, lek, relasjoner, deltakelse og samspill.• Relasjonssirkel brukes for å sikre at alle barn har trygge relasjoner til personalet.• Observasjoner og praksisfortellinger drøftes på avdelingsmøter, pedagogmøter og personalmøter.• Tiltak vurderes og justeres ved tegn til utrygghet, utenforskap, konflikter eller uheldige samspillsmønstre.• Foreldresamarbeid, foreldresamtaler og daglig dialog brukes som grunnlag for å følge opp barnas trivsel og psykososiale miljø.
Kompetanseutvikling
<ul style="list-style-type: none">• Personalet skal ha kjennskap til aktivitetsplikten i barnehageloven §§ 41–43.• Personalet skal ha kunnskap om barns psykiske helse, relasjoner, trygghet, grenser og inkluderende fellesskap.• Personalgruppen skal reflektere over egen voksenrolle, voksenstil og hvordan personalets praksis påvirker barns trygghet, mestring og tilhørighet.• Personalet skal være kjent med relevante verktøy og rutiner for arbeid med kropp, grenser, vold, overgrep, mobbing og krenkelser.

2.3 Fysisk aktivitet

Bakgrunn for arbeidet
<ul style="list-style-type: none">• Barnehageloven og Rammeplanen.• Kommunale målsettinger for HOPP.• Helsedirektoratets anbefalinger for fysisk aktivitet.• Barnehagens progresjonsplan for kropp, bevegelse, mat og helse.
Mål fra Rammeplanen
<ul style="list-style-type: none">• Barna skal få oppleve bevegelsesglede, mestring og sosialt fellesskap gjennom kroppslig lek og fysisk aktivitet.• Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan være i bevegelse, lek og samspill ut fra egne forutsetninger.• Barna skal få erfaring med å bruke kroppen i ulike miljøer, årstider og bevegelsesformer.
Våre tiltak for å oppnå dette i år
<ul style="list-style-type: none">• Barna skal få daglige muligheter for variert fysisk aktivitet gjennom lek, turer, bevegelseslek og planlagte aktiviteter.• Personalet skal legge til rette for bevegelsesglede både ute og inne, tilpasset barnas alder, behov, dagsform og forutsetninger.• Barna skal få bruke kroppen i ulike miljøer, som avdeling, uteområde, nærmiljø, skog, fjære, lekeplass og turmål.• Personalet skal være aktive rollemodeller som deltar, støtter og motiverer barna i fysisk lek og aktivitet.• Barna skal få erfaring med grovmotoriske aktiviteter som å løpe, hoppe, klatre, balansere, kripe, kaste, danse og bevege seg i variert terreng.• Personalet skal legge til rette for at fysisk aktivitet også styrker samarbeid, turtaking, selvstendighet, risikovurdering og mestring.• Barnehagen skal prioritere daglig utetid så langt det lar seg gjøre, med tilpasninger for de yngste barna, værforhold, dagsform og barnegruppens behov.
Hvordan dokumentere og vurdere arbeidet
<ul style="list-style-type: none">• Personalet vurderer barnas deltakelse, bevegelsesglede, mestring og trivsel i fysisk lek og aktivitet.• Arbeidet dokumenteres gjennom månedsplaner, evalueringer, bilder, praksisfortellinger og pedagogisk dokumentasjon.• Personalgruppen vurderer om alle barn får varierte og inkluderende muligheter til fysisk aktivitet.• Turer, aktiviteter og temaarbeid evalueres jevnlig og justeres etter barnegruppens behov og interesser.
Kompetanseutvikling
<ul style="list-style-type: none">• Personalet skal ha kunnskap om barns motoriske utvikling, bevegelsesglede og betydningen av fysisk aktivitet for helse og trivsel.• Personalet skal reflektere over hvordan uteområdet, inneområdet og nærmiljøet kan brukes som arenaer for variert fysisk aktivitet.

- Personalgruppen skal dele erfaringer, aktiviteter, sanger, leker og bevegelsesopplegg som kan brukes på tvers av avdelingene.
- Personalet skal utvikle felles forståelse for hvordan fysisk aktivitet kan tilpasses barnas alder, forutsetninger og behov.

Planleggingsdager

Personalet har fem planleggingsdager i løpet av barnehageåret. Planleggingsdagene brukes til planlegging, vurdering, kompetanseutvikling og videreutvikling av barnehagens pedagogiske praksis. Arbeidet på planleggingsdagene skal bidra til felles forståelse, kvalitet i det pedagogiske arbeidet og et trygt og godt barnehagemiljø for barna.

Barnehagen er stengt for barna på planleggingsdagene.

Planleggingsdager barnehageåret 2026/2027:

- Mandag 17. august
- Fredag 9. oktober – felles kursdag for barnehagene i Senja kommune
- Mandag 4. januar
- Fredag 7. mai
- Fredag 11. juni

Sommerstengt barnehage

Barnehagen kan holde sommerstengt i 2–4 uker. Perioden for eventuell sommerstenging fastsettes i samråd med samarbeidsutvalget innen 1. februar.

Foresatte melder inn barnas sommerferie i perioden 1.–15. april. Alle barn skal ha fire uker ferie i løpet av barnehageåret. Tre av ferieukene skal være sammenhengende og avvikles i perioden 15. juni til 14. august.

Dersom sommerstengte uker er fastsatt, informeres foresatte om dette gjennom barnehagens ordinære informasjonskanaler.

Referanseliste

- Kunnskapsdepartementet. (2005). *Lov om barnehager (barnehageloven)*. Lovdata.
- Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagen: Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*.
- Utdanningsdirektoratet. (u.å.). *Rammeplan for barnehagen*.
- Senja kommune. (2020). *Vedtøker for kommunale barnehager i Senja kommune*.
- Senja kommune. (2022). *Plan for overgang barnehage–skole*.
- Senja kommune. (u.å.). *Plan for trygt og godt barnehagemiljø*.
- Senja kommune. (2019). *HOPP – Helsefremmende oppvekst*.
- Helsedirektoratet. (u.å.). *Mat og måltider i barnehagen: Nasjonal faglig retningslinje*.
- Helsedirektoratet. (u.å.). *Anbefalinger for fysisk aktivitet og stillesitting for barn*.
- Trygg Trafikk. (u.å.). *Trafikksikker barnehage*.
- Barne- og familiedepartementet. (1989). *FNs konvensjon om barnets rettigheter*.
- EBBA Assements. (2022). *EBBA – verktøy for vurdering av kvalitet i barnehagen*.

Illustrasjoner

- Logo fra HOPP-prosjektet, Senja kommune.
- Trygghetssirkelen. Senja kommune, *Oppstartsamtaler i barnehage – samtaleskjema*.
- Eventuelle øvrige bilder, symboler eller illustrasjoner brukt i årsplanen er hentet fra barnehagens eget materiell, Senja kommune eller lisensfrie bildebanks.